

Streszczenie pracy doktorskiej

NAGŁOŚNIENIE KONFLIKTU ROSYJSKO-UKRAIŃSKIEGO PRZEZ POLSKIE MEDIA (2014-2015).

Praca została poświęcona nagłośnieniu konfliktu rosyjsko-ukraińskiego przez sześć polskich mediów tradycyjnych w 2014 i 2015 roku. Autorka przeanalizowała materiały na temat konfliktu, które ukazywały się w najpopularniejszych tabloidach (*Fakt* i *Super Express*), ogólnopolskich dziennikach opinii (*Gazeta Wyborcza* i *Rzeczpospolita*) i telewizyjnych dziennikach informacyjnych (Wiadomości TVP1 i Fakty TVN). Celem rozprawy było opisanie sposobu nagłośnienia medialnego i domestykacji konfliktu na Ukrainie, a także zidentyfikowanie w jakim stopniu czynniki kulturowo-historyczne oraz fakt wpływu konfliktu na bezpieczeństwo militarne i ekonomiczne Polski mogły determinować sposób prezentowania przez dziennikarzy informacji o sporze i uczestniczących w nim aktorach. Dzięki temu możliwe było zbadanie czy polskie media mówiły jednym głosem podczas nagłaśniania sporu czy też nie, ponieważ różnice wynikające z linii programowej medium, ich charakter, a także poziom paralelizmu politycznego mogły warunkować perspektywę sporu widoczną w materiałach.

W dysertacji postawiono dwie hipotezy badawcze. Ich weryfikacja była możliwa dzięki badaniom empirycznym, które przeprowadzono w oparciu o trzy metody badawcze: ilościowo-jakościową (hybrydową), jakościową i porównawczą. Analiza zawartości uzupełniona

o elementy analizy ramowej to podstawowa metoda badawcza zastosowana w pracy. Za pomocą składającego się z 38 pytań klucza kodowego dokonano analizy 1726 materiałów prasowych i telewizyjnych, co umożliwiło sprawdzenie częstotliwość występowania danych kwestii i źródeł informacji, jak również stosowanych przez dziennikarzy ram i kontekstów mogących wpływać na percepcję społeczną zdarzenia. Druga wykorzystana metoda miała charakter jakościowy. Jej użycie polegało na przeprowadzeniu 11 wywiadów pogłębionych o charakterze pół-ustrukturyzowanym z dziennikarzami z badanych mediów. Dzięki temu możliwe było uzyskanie dodatkowych informacji wykraczających poza główne kategorie ujęte w scenariuszu. Analiza porównawcza została wykorzystana zarówno w przypadku wywiadów pogłębionych, jak i analizy zawartości. Pozwoliła ona na zaobserwowanie różnic między badanymi mediami w sposobie nagłośnienia sporu oraz postrzeganiu przez dziennikarzy ich roli podczas ukazywania zdarzeń na Ukrainie. Technika *deskresearch*

również została wykorzystana w rozprawie. Analizowano w sposób jakościowy wyniki przeprowadzonych przez Centrum Badania Opinii Społecznej sondaży na temat postrzegania przez obywateli konfliktu na Ukrainie i jego wpływu na Polskę.

W rozprawie przedstawiono specyfikę badanego konfliktu, zwracając uwagę na jego przyczyny oraz hybrydowy charakter. Odniesiono się do sposobu funkcjonowania polskiego systemu medialnego, a także opisano rolę mediów w nagłaśnianiu i domestykacji konfliktów zbrojnych. Zaprezentowano również stan polskich i zagranicznych badań nad nagłośnieniem medialnym konfliktu rosyjsko-ukraińskiego. Następnie skoncentrowano się na analizie danych empirycznych i weryfikacji postawionych w pracy hipotez badawczych. Wykazano, że pro-ukraińska i jednocześnie antyrosyjska perspektywa nagłośnienia była prezentowana przez wszystkie badane media, co pozwala mówić o istnieniu między nimi konsensusu w tym zakresie. Przeanalizowano sposób definiowania konfliktu i uczestniczących w nim aktorów przez media, a także przedstawiono listę nagłaśnianych kwestii oraz cytowanych w przekazach medialnych źródeł informacji. Odniesiono się do wizji dziennikarzy dotyczącej ich roli w prezentowaniu konfliktu na Ukrainie oraz problemów z tym związanych, a także wpływu uprzedzeń i stereotypów narodowych na sposób postrzegania stron sporu. Scharakteryzowano mechanizmy domestykacji konfliktu widoczne w nagłośnieniu, zwracając między innymi uwagę na rolę rami kontekstów historycznych w przybliżaniu sporu odbiorcom. Dowiedziono, że odniesienia do zagrożenia militarnego i ekonomicznego kraju, będące skutkiem działań Rosji, były dominującym narzędziem domestykacji. Wskazane zostały również tematy i badania, o które autorka chciałaby uzupełnić i rozwinąć w przyszłości przeprowadzoną analizę.

24.04.2018 r. *Anna Smolek*